

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 56/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Budatínska 16, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 14Co/138/2017 takto

rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 14Co/138/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. 14Co/138/2017 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **375,24 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. apríla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 14Co/138/2017. Sťažovateľka okrem toho žiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadostučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Sťažovateľka 13. januára 2011 podala na Okresnom súde Pezinok žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o zrušenie vecného bremena proti štyrom žalovaným. V konaní tvrdila, že žalovaný 3 ako jej bývalý manžel previedol darovacou zmluvou nehnuteľnosť na deti (žalovaný 1 a žalovaný 2) svojej druhej manželky a vo svoj prospech a v prospech svojej druhej manželky žalovanej 4 zriadil vecné bremeno. Sťažovateľka tvrdila, že nehnuteľnosť patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a preto nemohol žalovaný 3 darovať nehnuteľnosť žalovaným 1 a 2. Z tohto dôvodu žiadala, aby súd určil vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom zo 16. februára 2016, proti ktorému sťažovateľka podala 26. apríla 2016 odvolanie. Spis bol krajskému súdu predložený 29. júna 2017. Krajský súd dosiaľ o odvolaní nerozhodol a vo veci urobil len to, že jej doručil vyjadrenie žalovaných k odvolaniu.

III.

3. Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na to, že krajský súd urobil len jeden úkon, pričom od podania žaloby do času podania sťažnosti prebehlo viac ako deväť rokov. Sťažovateľka namieta, že k porušeniu označených práv došlo najmä tým, že krajský súd vo veci nekonal rýchlo a účinne, keďže od podania odvolania vykonal len jeden úkon, a to že jej doručil vyjadrenie žalovaných k odvolaniu. Dodáva, že svojím správaním neprispela k predĺženiu celkovej doby konania, ktoré považuje za štandardnú agendu všeobecných súdov a ktoré nie je skutkovo a ani právne zložitá.

4. Krajský súd vo vyjadrení k sťažnosti poukázal na počet a skladbu vecí, čo viedlo k tomu, že nebolo možné vybaviť vec skôr, keďže boli vybavované veci, ktoré predchádzali veci sťažovateľky. Krajský súd uviedol, že predpoklad rozhodnutia vo veci je koniec roka 2021. Krajský súd rozsiahlo opísal zaťaženie a personálne zmeny v zložení senátu, ktorý má o odvolaní sťažovateľky rozhodnúť.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Z vyjadrenia krajského súdu nebolo možné zistiť žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že vec sťažovateľky je z právneho a skutkového hľadiska zložitá. V správaní sťažovateľky, ktorá len podala odvolanie, nemohli byť zistené také skutočnosti, ktoré by akokoľvek vplývali na dĺžku odvolacieho konania. Rozhodujúci bol postup krajského súdu, ktorý od roku 2017 nerozhodol o odvolaní. Tieto okolnosti opodstatňujú záver, že uplatnené základné právo sťažovateľky týkajúce sa včasnej súdnej ochrany porušené bolo. Preto ústavný súd vyslovil, že postupom krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

7. Vzhľadom na to, že o žalobe sťažovateľky nebolo do nálezu ústavného súdu rozhodnuté, bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy krajskému súdu prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

8. Čo sa týka skutočností tvrdených krajským súdom, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. V konečnom dôsledku môžu byť prietahy v konaní zapríčinené aj subjektívnym prístupom ktorejkoľvek zo zložiek správy súdnictva. Účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka.

9. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia 3 000 eur. Okrem už uvedených kritérií pri rozhodovaní o prietahoch v konaní treba prihliadnuť na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľku (II. ÚS 32/02). Sťažovateľka sa žalobou domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a zrušenia vecného bremena. Právna neistota sťažovateľky môže byť odstránená len rozhodnutím o jej žalobe. S prihliadnutím na charakter veci, dĺžku obdobia nečinnosti krajského súdu a význam sporu pre sťažovateľku, ktorá sa domáha ochrany vlastníckeho práva, ústavný súd návrhu sťažovateľky na priznanie finančného zadosťučinenia vyhovel sčasti, a to tak, že jej priznal 1 500 eur.

V.

10. Zistené porušenie základného práva sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom vo výške 375,24 eur. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľka má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 177 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 10,62 eur) predstavuje 375,24 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu